

מסורת הש"ס

(ב) (לקמן סג.) (ג) (לעיל : ...)

שור שנגח את הפרה פרק חמישי בבא קמא

גרי

עין משפט
גרי מצוה

פח א מ"י ס"ב מ"ב
מקי מחון הלכה ב
ממ עשין פח טו"ט ח"מ
פ"י ח"י ט"ף ב :

לחלק. ללא תימא אינו חייב עד שיפול שם שור וחמור ביחד :
ונפל. (שון ימיד : ונפל טובא משמע. (א) כמו ועשה כנלל ואהליאב
(שמות לו) וצא הארץ והמופת (דברים יג) וצא הארץ ואת הדוב
(שמואל א ח) : מידי אחריו לא. ושאר מיני מנלן : אף כל בעלי
חיים. לרבנן קמתרן לה ולר' יהודה
אחא או ורבי אף שאר מטלטלין :
עופות אין מטמאין במגע ובמשא :
א"כ. דלא רבי אלא תמא דדמי ליה
לפרטא משני לדדיו : לפסוק רחמנא
חד פרט. או שור או חמור ודרשין
(שמואל א ח) : ופ' טו"ט לקמן
על : דיה ופנר ותוספת
כמוסות לה. ד"ה כג"ל.

מוסף רש"י

להבילי ולא לחבטו.
משום דעבד ליה הכל לטור
ולא משום חבטו (דע"ל ג.)
במי שהמת שלו. מי
שלא לו להטיל נבילתו
לכלים (דע"ל ג.) שטל
למטר הנבילה לא י
שף על פי שפדה טעון
קריבה, דאמרין גבי פסולי
הקדושין שפדו מונח
ולא ניהו כשר ולא חל
ואכלת ולא לנבך. מפני
שאין פירון את הקדושים
להטיל לכלים (דע"ל ג.)
חמור דבור לר' יהודה.
דמחייב על טעם
נבירה, קשיא לן למאי אחא,
דלילו לרבנן מטעם ליה שור
ולא אדם חמור ולא כלים
(ג"כ כ"ג).

תורה אור השלם

1. בעל הבור ישלם בקף
ישיב לבקליו והמת יודע
לז : שמוח כא דל

הגרות הב"ח

(ב) גבי שאינו קרב לגבי
מונח לא כתב רחמנא
חמור ולי כתב רחמנא
חמור ובי שאין קדוש
נבירה לא כתב רחמנא
שור אלא אמר רחמנא :
(ג) חו"ט דיה חמור ובי
הגזל קמא קשיא דלא
משיב :

גליון הש"ס

תוס' ר"ה חמור ובי יהו
בעלי חיים. עין מנחות דף
ד ע"ג :

או מבעי ליה לחלק ורבי יהודה לחלק
מונפל נפקא ורבנן ונפל טובא משמע
אימא ונפל כלל שור וחמור פרט כלל ופרט
אין בכלל אלא מה שבפרט שור וחמור
אין מידי אחריו לא אמרי בעל הבור
ישלם חור וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה
דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש
בעלי חיים אף כל בעלי חיים אי מה הפרט
מפורש דבר שנבלחה מטמאה במגע
ובמשא אף כל דבר שנבלחה מטמאה
במגע ובמשא א אבל עופות לא א"כ נכתוב
רחמנא חד פרטא הי נכתוב אי כתב שור
הוה אמינא קרב לגבי מונח אין שאינו קרב
לגבי מונח לא (ב) ואי כתב רחמנא חמור
ה"א קדוש בבכורה אין שאין קדוש בבכורה
לא אלא אמר קרא יודמת יהיה לו כל דבר
מיתה בין לרבנן דקא מומעטי להו לכלים ובין
לר' יהודה דקא מרבי להו לכלים כלים
בני מיתה ניהו אמרי שבירתן זו היא מיתתן
ולרב דאמר בור שחייבה עליו תורה
להבילו ולא לחבטו בין לרבנן בין לרבי
יהודה כלים בני הבלא ניהו אמרי בחדתי
דמופקי מהבלא האי והמת יהיה לו
מבעי ליה לכדבא ר' דאמר רבא שור
פסולי המוקדשין שנפל לבור פמור שנאמר
והמת יהיה לו כמו שהמת שלו יצא זה
שאין המת שלו אלא אמר קרא יכסף
ישיב לבעליו לרבות א כל דאית ליה בעלים
א"ה אפילו כלים ואדם גמי אמר קרא
שור ולא אדם חמור ולא כלים ולרבי
יהודה דקא מרבי להו לכלים בשלמא שור
ממעט ביה אדם אלא חמור ממעט
ביה אלא אמר רבא חמור דבור לרבי
יהודה ושה דאבירה לרבי הכל קשיא :
נפל לחוכו שור חרש שוטה וקמן חייב :
מאי שור חרש שוטה וקמן אילימא שור של
חרש שור של שוטה שור של קמן הא שור
של פקח פמור אמר רבי יוחנן שור שהוא
חרש שור שהוא שוטה שור שהוא קמן
הא

בנו (חולין דף ע"ח) גבי פלוגתא
דחושפין לורע האב משמע דמילי
יש לפתוה למה אין לו פוסקין כמ"ד
כר' יונתן מכה מילתיה דרבא כפרק
השואל : הוה אמינא קרב א"כ
מונח אין. תימא למה לא ילפינן
הכא שור שור משנת ובמסקנא נמי
דמריבין עופות מוכחין ישיב לבעליו
כל דאית ליה בעלים ל"ל נילף משור
שור או חמור חמור משנת כמו
חסימה ופירקה לקמן וממילא
אמעט אדם דליכא למילף
משנת דאמרין לקמן (ע"ג) גבי
כלאים להנחה הקשמו ולא לרבי
אחר וכן גבי משלומי כפל והשנת
אבדה מה לרבי ריבוי לקמן נילף
משנת ומיהו להפרשה דהר סיני נילף
דלא שייך למילף משנת דעדיין לא
נאמרו עשרת הדברות ו"ל בדמקום
שייך לדרוש ככלל ופרט לא ילפינן
שור שור משנת וכן כל הני דהוה
דרשין ככלל ופרט דמשלומי כפל
דרשין ליה נהדיא נמרובה (לקמן
דף סג.) אי לאו רביא דכל וכן יש
לפרש נהשנת אבדה אכל ככל אחייני
י"ל דלא מדרש ככלל ופרט וכלל :
קרב א"כ טובא. נפ"ק דקדושין
(דף ט.) גבי הענקה דכמי
לאן גורן ויקד נזא ממעט כל דבר
שאין קרב לגבי מונח משום דככלל
גורן הוי כמה דברים שאין קריבים
לגבי מונח אכל כפ"ק דחולין דף
הה) ז"ע דכמי כל מעשה עוים
מחטאו דאמר עוים למעוטי עופות
ואחאי לא ממעטין כל דבר שאין
קרב לגבי מונח ומיהו להווא לישא
דאמר לקמן כל ריבויא הוא לא
קשה מהתם : בין ארבי יהודה
דפרבה כלים בליים בני מיתה ניהו.
וא"מ ומאי פריך כ"ש משום דלאו
בני מיתה ניהו ריבויא רבי
יהודה וי"ל דלר' יהודה נמי הוה
ממעט כלים מחמור אי לאו ריבויא
ולהכי פריך בין לרבנן דממעטי להו
כלים מחמור ובין לרבי יהודה דמרבה
להו כלים מאו לאפקוי ממיטעו דחמור
לכולהו בר משה : הא של פקח פמור.

לכולהו בר משה : הא של פקח פמור. כנתיבה. היכא פטריה קרא : הא לאו בני מיתה ניהו : בין ארבנן בין אר' יהודה בליים בני

דלרבי יהודה מפקיר נוקיו לאחר נפילת פשיעה פטור וא"כ לא מחייב רבי יהודה אלא צבור נרשאו וצבור נרשאו אנטריך שפיר
למיטער כלים נחבטה דחבטה ידיה הוא מ"מ פריך שפיר דנהיך הכל משמע קרא מדרש רב ונפל עד שיפול דרך נפילה וחבטה
היכא דהוי ידיה אחי' בק"ו ובהכל דמשמע ניה קרא אית לן לאשכוחי ריבויא כלים לר"י ומיהו אין נראה שידרוש ר' יהודה אפילו לרב
עד שיפול דרך נפילה דכיון דלא מחייב אלא צבור נרשאו אין לו לזרשו כמו ששמואל אין דורשו משום דכלל מקום שחייב בהכל
מתחייב נחבטה : חבור דבור אר' יהודה כו'. והא דלא קאמר נמי גס לנ"ה דברים הגזל קמא לקמן (דף זד.) (י) דלא משיב אלא
הנך דדמו * דהו בעלי חיים הקשה הר"ר משה מפונטיו"א ואימא דחמור אחא למעט שטרות ואור"י דלמאן דלא דאין דינא דגרמי
אפי' הוא עגמו פטור ולמאן דדאין דינא דגרמי נמי לא מחייב אלא מדרבנן כדמוכח * בפרק היטום (לקמן דף סג.) דמיכעיל ליה
אי עשו חקנת נגול במסור או לא ואי דינא דגרמי דאורייתא למה לא עשו חקנת נגול במסור כמו בנגול : ש"ה דאבירה ארברי
הב"ב קשיא. וא"מ לגופיה אנטריך למהו פרט וכלל ועשה כלל מוסף על הפרט ואחריו כל מילי דשור וחמור ושלמה אנטריך
כל חד וחד למילתיה כדדרש בפ' אלו מציאות (ב"מ ע"ג ס.) ואי לא שה דמיימר הוה משיירי חד מיניוהו לפרט וכלל ולא הוה
דרשין ביה מידי וי"ל דכלל מקום שיש פרט וכלל רגיל רבינו שמואל ליתן טעם למה לי לפרט כיון דאתריי כל מילי ומפרש דשמא
יש דברים שלא היה ממרבי מהכלל אם לא שקדמו פרט להיות כלל מוסף עליו ולרבות כל דבר והכא קים ליה לבעל הש"ס
דמאבירה קחם הוה שמעין שפיר כל אבדה כאלו יש פרט וכלל שאין למעט שום אבדה מניין אב או מקו"ו או כשום ענין וא"ל
אין פרט כדי למעט מן הכלל שום דבר על ידי שום דין א"כ לכל אבדה כמי ויהי לכל ריבויא לרבות כל אבדה כאלו
יש פרט וכלל אף על גב דדרשין מיניה בע"ז (דף טו) לרבות המומר מכל מקום איכא למדרש נמי כל אבדה דאתרייהו
קאי ריבויא אבדה ואחתיך ומריבין כל אבדה דכל אחד ולכתיב :

בהמתך